

PORVOO BORGÅ

 SIPOO
SIBBO

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

Produktionen av företagshälsovårdstjänster i Östra Nyland 2022

RÄIHÄ-JAAKOLA HEIDI

Porvoo

22.2.2022

Innehåll

1	Inledning	2
2	Bakgrund och nuläge.....	4
3	Tjänsterna som produceras	8
3.1	Lagstadgad företagshälsovård	8
3.2	Begränsad sjukvård (EK2)	10
3.3	Laboratorieundersökningar och diagnostisk utbildning	11
4	Alternativen ur Borgå stads, Sibbo kommuns och välfärdsområdets synvinkel	11
4.1	Företagshälsovården fortsätter som affärsverk.....	12
4.2	Företagshälsovården bolagiseras.....	13
4.3	Företagshälsovården säljs.....	15
4.4	Övriga ärenden.....	16
5	Jämförelse av alternativen samt rekommendation om stegen framåt	17
6	En gemensam serviceorganisation	20
6.1	Kunderna.....	21
6.2	Förvaltningsmodell	21
6.3	Ekonomi och prissättning.....	23
6.4	Upphandling från ett inhouse-bolag	25
6.5	Juridisk granskning	25
6.6	Marknadsanalys	25
6.7	Tidsplan.....	26
7	Sammanfattning och slutsatser	27

1 Inledning

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsa producerar för närvarande huvudsakligen lagstadgade företagshälsovårdstjänster för Borgå stad och Sibbo kommun samt för andra arbetsgivare i Borgå, Sibbo, Askola och Borgnäs. Affärsverkets verksamhet bör omprövas när ansvaret för ordnandet av företagshälsovården och en stor del av personkunderna övergår till Östra Nylands välfärdsområde i och med välfärdsområdesreformen.

Välfärdsområdet ska ordna företagshälsovårdstjänster förutom för arbetsgivarna på området även för sin egen personal genast från början av 2023. Därtill ska Borgå stad och Sibbo kommun ordna åtminstone de lagstadgade förebyggande företagshälsovårdstjänsterna för sin egen personal. På grund av detta har man utrett olika alternativa sätt att ordna företagshälsovårdstjänsterna.

I regel är det mer effektivt och ger högre kvalitet att producera företagshälsovårdstjänster i en större enhet, åtminstone upp till en viss enhetsstorlek. I större enheter kan arbetet mer flexibelt fördelas mellan olika personer, kunnandet är starkare, det är möjligt att specialisera sig, vikariearrangemangen är fungerande och många enhetskostnader som gäller förvaltningen, ledningen eller exempelvis systemen är lägre än i en liten enhet som producerar tjänsterna.

Under årens lopp har man inom kommunsektorn gjort flera utredningar om total utläggning samt bolagisering av företagshälsovårdstjänsterna. Erfarenheterna är varierande beroende på om verksamheten är bolagiserad eller helt utlagd. I samband med den föregående beredningen av social- och hälsovårdsreformen år 2018 beställde Borgå stad av KPMG Oy en utredning om konsekvenserna av en eventuell bolagisering av Kungsvägens arbetshälsa. Efter att den social- och hälsovårdsreformen förföll konstaterade man att möjligheterna att påverka och ägarstyrningen fungerar bäst om verksamheten fortsätter i affärsverksform.

Utgångspunkten för denna utredning är att utvärdera en modell där företagshälsovårdstjänsterna produceras i en gemensam organisation för avgränsade ägarkunder. I praktiken är det alltså frågan om ett samföretag som producerar fastställda tjänster åt ägarna. Denna modell möjliggör i bästa fall en effektiv och högklassig serviceproduktion som samtidigt bevarar kunnandet och utvecklingen nära staden och välfärdsområdet. En gemensam organisation skulle vara en förlängning av kommunernas

och välfärdsområdets egen verksamhet där styrningen stannar hos ägarna men tjänsterna produceras centraliserat.

I denna utredning har man strävat efter att utreda eventuella möjligheter och risker förknippade med inrättandet av en gemensam organisation.

Om en gemensam organisation inte inrättas. Utgångspunkten är att en del av personalen inom Borgå stads företagshälsovård övergår till välfärdsområdet. Det har uppskattats att antalet personkunder vid Kungsvägens arbetshälsa minskar med ca 2 200 st., dvs. med ca 20–25 %. Kostnaderna minskar inte i samma omfattning.

Östra Nylands välfärdsområde ska ordna företagshälsovårdstjänster för sin personal och till följd av anordningsskyldigheten även för företagare och arbetsgivare på området. Inledandet av verksamheten i välfärdsområdet skulle medföra mycket arbete och kostnader, samtidigt som tidsplanen till många delar är mycket stram.

Den 13 december 2021 föreslog Borgå stadsstyrelse för Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde att produktionen av gemensamma företagshälsovårdstjänster skulle utredas. Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområdes beredningsorgan godkände stadsstyrelsens förslag. Parterna beslöt att utredningen skulle göras under början av vintern 2022 och att beslut om utredningen skulle fattas separat i varje organisation.

I denna utredning har man utvärderat fördelar och nackdelar i fråga om tre olika alternativ. Utredningen baserar sig i hög grad på Kungsvägens arbetshälsas, Borgå stads och Sibbo kommuns erfarenheter av och synpunkter på produktionen av företagshälsovårdstjänster samt på välfärdsområdets representanters åsikter om det nya områdets verksamhetsmiljö och -möjligheter.

Kungsvägens arbetshälsa har sedan 2009 fungerat som affärsverk, och därför har man strävat efter att beakta personalens sakkunskap och åsikter i bedömningen av de olika alternativen. Tidsplanen är väldigt stram eftersom välfärdsområdet inleder sin verksamhet den 1 januari 2023.

Detta innebär att om Borgå stad, Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde fattar beslut om att grunda ett gemensamt bolag så måste dess verksamhet inledas snarast möjligt.

2 Bakgrund och nuläge

Kungsvägens arbetshälsa erbjuder företagshälsovårdstjänster enligt 12 § i lagen om företagshälsovård i Borgå, Sibbo, Borgnäs och Askola. Affärsverket som hör till stadens organisation producerar företagshälsovårdstjänster enligt 12 § i lagen om företagshälsovård både för stadens egen personal och för andra aktörer på området.

Borgå stad och Sibbo kommun har kommit överens om regionalt ordnande av företagshälsovård genom ett avtal som trädde i kraft den 1 januari 2009. Syftet med avtalet är att ordna och producera företagshälsovårdstjänster genom en gemensam serviceenhet för kommuner och andra offentliga arbetsgivare, företag samt för lantbruksföretagare. Kungsvägens arbetshälsa uppfyller skyldigheten för kommunerna att producera och ordna företagshälsovårdstjänster enligt folkhälsolagen.

Kungsvägens arbetshälsas ekonomi är en del av Borgå stads budget och ekonomiplanering, men affärsverket ansvarar för ekonomiförvaltningen. Verksamhetens nettoförlust/nettovinst jämnas ut mellan avtalskommunerna på ett separat överenskommet sätt. Kungsvägens arbetshälsa använder sig av Borgå stads tjänster i bl.a. ekonomiförvaltningen och personalförvaltningen, varvid Borgå stad tar ut en ersättning enligt principerna för intern fakturering.

Affärsverket leds och utvecklas av en styrelse med fem (5) ledamöter i enlighet med direktivet som godkänts av stadsfullmäktige. Styrelsen fastställer principerna för prissättning av företagshälsovårdstjänsterna enligt vilka kundavgifterna bestäms.

Under verksamhetsåren 2021 och 2020 visade Kungsvägens arbetshälsas bokslut ett litet underskott (2021, -5 555 €, 2020, -7 848 €). Underskottet orsakades bland annat av coronaviruspandemin som ledde till att tjänsterna måste begränsas. Affärsverkets bokslut under det normala verksamhetsåret 2019 visade ett överskott på 114 831 euro.

I bolagets balansräkning finns ett ackumulerat underskott på -191 431,76 € euro. Resultatmålet är att uppnå ett litet överskott så att underskotten från tidigare år kan täckas. Räkenskapsperiodens resultat påverkas av personalens tillräcklighet och en prissättning på tjänsterna som är på rätt nivå. När personalresurserna är rätt dimensionerade kan man producera de tjänster som kunderna behöver på ett kostnadseffektivt sätt.

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsas senast fastställda bokslut är från 2020. Året i fråga var ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt varierande år för affärsverket på grund av coronan. Omsättningen ökade en aning från året innan, men också utgifterna ökade kraftigt på grund av coronan. Det tydliga överskottet i resultatet från 2019 övergick till ett litet underskott.

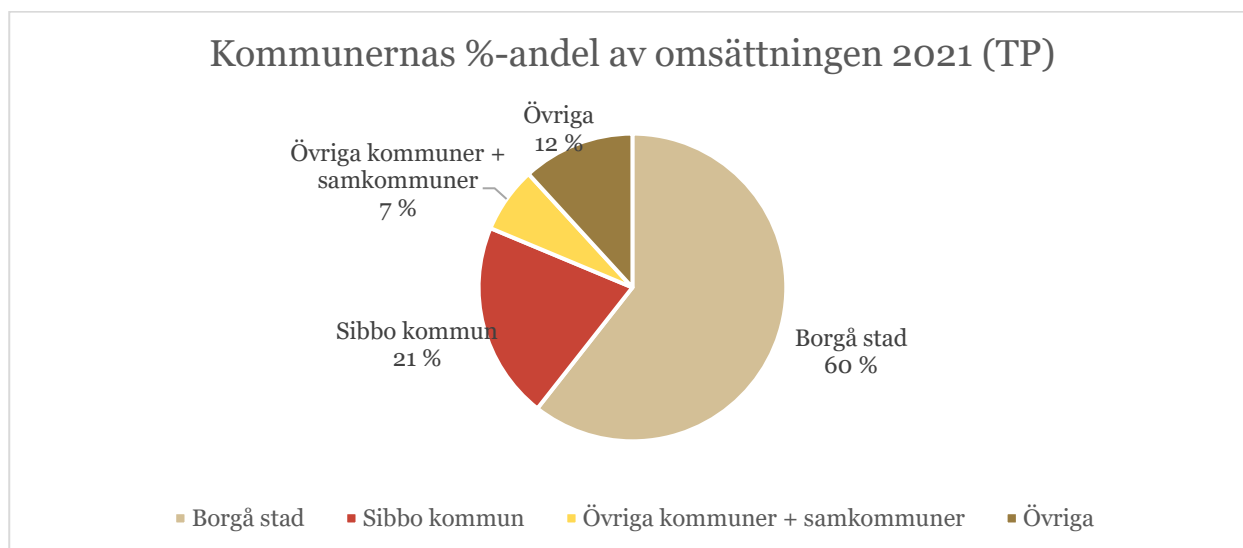
År 2020 var antalet personkunder 8 053 st, och stannade i praktiken på tidigare nivå. Antalet kundorganisationer minskade en aning och var 788 (854 år 2019). Under slutet av hösten 2020 ordnade Kungsvägens arbetshälsa en kundnöjdhetenkät. Personkunderna var nöjda med den service de fått och det totala medeltalet var 3,62 (på skalan 1–5). I slutet av året fanns det 20 ordinarie anställda och därtill två tidsbundna anställda.

År 2020 satsade affärsverket på digitala lösningar och lokallösningar och förde fram projekt och planer.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	Talousarvio	Toteutuma 1.1.-31.12.2020	%	Poikkeama	Toteutuma 1.1.-31.12.2019
LIKEVAIHTO	2 496 000,00	2 585 323,05	103,6	89 323,05	2 490 184,10
Liiketoiminnan muut tuotot	4 800,00	28 114,51	585,7	23 314,51	12 087,79
Tuet ja avustukset kunnalta	30 000,00	0,00		-30 000,00	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41 050,00	-40 074,20	97,6	975,80	-41 822,57
Palvelujen ostot	-951 000,00	-1 147 584,13	120,7	-196 584,13	-992 351,46
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 008 141,00	-938 811,62	93,1	69 329,38	-920 007,17
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-170 799,00	-157 514,85	92,2	13 284,15	-153 650,44
Muut henkilösivukulut	-41 559,00	-32 258,10	77,6	9 300,90	-27 356,30
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-314 250,00	-303 885,84	96,7	10 364,16	-250 962,92
Liikelylijäämä (-alijäämä)	4 001,00	-6 691,18	-167,2	-10 692,18	116 121,03
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	228,26	0,0	228,26	399,83
Kunnalle maksetut korkokulut	-2 000,00	-1 384,90	69,2	615,10	-1 687,56
Muut rahoituskulut	0,00	-0,59	0,0	-0,59	-2,10
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	2 001,00	-7 848,41	0,0	-9 849,41	114 831,20
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	2 001,00	-7 848,41	0,0	-9 849,41	114 831,20

	2018	2019	2020	2021
Omsättning	2 230 375 €	2 490 184 €	2 585 323 €	2 544 072 €
Borgå	1 294 630 €	1 516 293 €	1 639 799 €	1 546 664 €
Sibbo	378 364 €	457 788 €	464 114 €	525 749 €
Övriga kommuner och samkommuner totalt	141 737 €	161 211 €	177 500 €	175 668 €
Bidrag från kommunerna	138 366€	-	-	-
Totalt	1 907 628 €	2 100 308 €	2 235 253 €	2 196 821 €

Tabell 1. Omsättning åren 2018–2021, kommunandel

Figur 1. Omsättning %-andel

	Antal personkunder	Antal företag
2022	7 716	780
2021	8 048	796

Tabell 2. Antal företags- och personkunder 2022.02.07

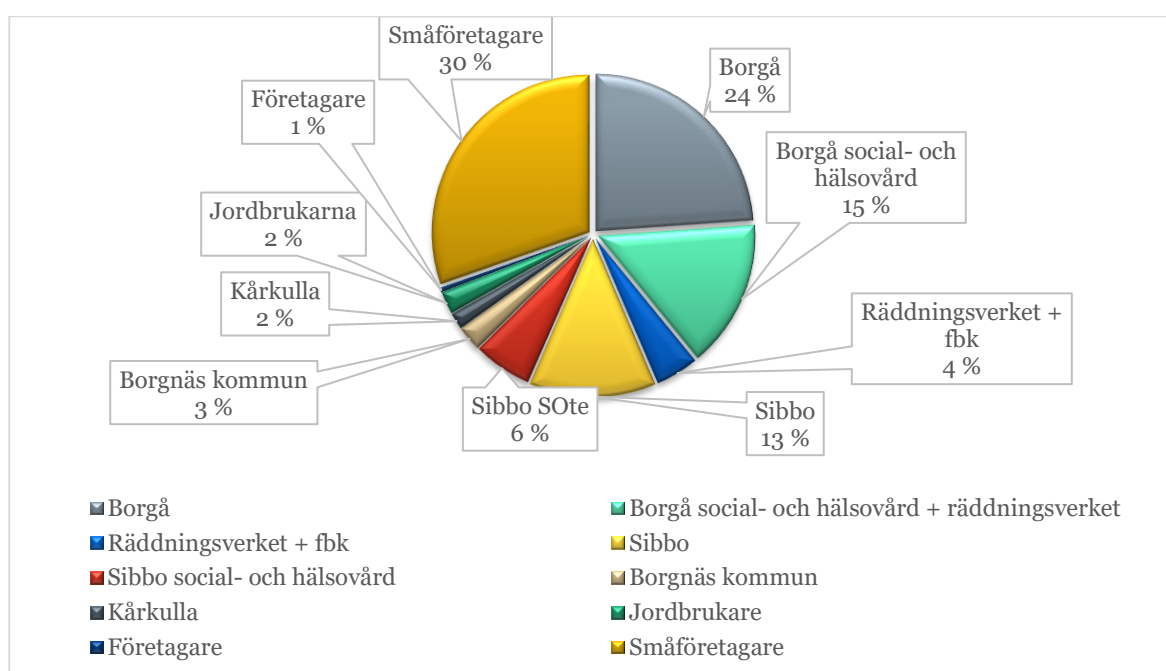

Bild 2. Personkundernas %-fördelning (2021/9)

Bolagiseringsutredningen 2018

År 2018 kartlade Borgå stad olika alternativ för att ordna företagshälsovårdstjänster och utveckla affärsverkets verksamhet. Som en del av planeringen och till stöd för framtida beslut beställdes av PricewaterhouseCoopers Oy en värdering av Kungsvägens arbetshälsas affärsverksamhet och av KPMG beställdes en utredningsrapport om affärsverkets möjligheter.

I KPMG:s rapport (2018) granskades två alternativ. Överföring av affärsverkets verksamhet till en extern serviceproducent (utläggning) eller bolagisering av affärsverket. Båda alternativen var förknippade med fördelar och nackdelar. Fördelen med utläggningen var att serviceproducenten förbinder sig till att producera företagshälsovårdstjänster enligt serviceavtalet. Ansvaret för utveckling av verksamheten och bl.a. risken i fråga om tillgången till personal skulle ligga på serviceproducenten. Nackdelen ansågs vara att beställarens möjlighet att påverka utvecklingen av tjänsterna är begränsad endast till serviceavtalet. Även möjligheten att påverka prissättningen av tjänsterna hade blivit begränsad. Fördelen med bolagisering är att verksamheten till stora delar skulle fortsätta på samma sätt men i företagsform. Det långvariga högklassiga arbetshälsoarbetet kan fortsätta och personalen överförs som s.k. "gamla anställda". I och med bolagisering skulle ägarna vara de tidigare "ägarkunderna", dvs. Borgå stad och Sibbo kommun. I utredningen från 2018 konstaterades att i bolagiserad form är det senare lättare att sälja affärsverksamheten än att sälja den i affärsverksform. I utredningen från 2018 ansågs att nackdelen med bolagiseringen är de begränsade möjligheterna att utveckla och producera annat än förebyggande företagshälsovårdstjänster. Efter utredningsrapporterna från 2018 och efter att den dåvarande social- och hälsovårdsreformen förföll beslöt Borgå stad fortsätta att producera företagshälsovårdstjänster i affärsverksform.

3 Tjänsterna som produceras

3.1 Lagstadgad företagshälsovård

Den lagstadgade företagshälsovården fokuserar på förebyggandet av hälsorisker och skador som orsakas av arbetet och arbetsförhållandena. Målet är att främja och upprätthålla de anställdas hälsa, arbetsförmåga och säkerhet.

I den förebyggande företagshälsovården ingår bland annat en arbetsplatsutredning som görs på arbetsplatsen, hälsokontroller samt handledning och rådgivning.

Därtill får arbetsgivaren från företagshälsovården åtgärdsförslag som grundar sig på arbetsplatsutredningarna och hälsokontrollerna och som syftar till att förbättra hälso- och säkerhetsaspekter i arbetet, främja de anställdas arbets- och funktionsförmåga samt till att anpassa arbetet till de anställdas förutsättningar.

Arbetsplatsutredningen skapar en grund för företagshälsovårdens verksamhet och företagshälsovården ansvarar för att ordna den. Företagshälsovårdens verksamhet grundar

sig på behov som framkommit i arbetsplatsutredningen. I utredningen bildas en uppfattning om arbetsplatsen och dess riskfaktorer samt om den belastning som drabbar personalen. Av de viktigaste hälsoriskerna drar man slutsatser och utarbetar förslag till åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Genomförandet av och effekterna av de överenskomna åtgärderna följs upp i samarbete med arbetsplatsen.

Arbetsplatsutredningen är en kontinuerlig process. Den görs när verksamheten inleds, när verksamhetsplanen utarbetas och uppdateras samt alltid när omständigheterna på arbetsplatsen förändras väsentligt eller med regelbundna intervaller enligt verksamhetsplanen.

Information, handledning och rådgivning ingår i nästan alla av företagshälsovårdens funktioner och därtill sker dessa separat som systematisk verksamhet. Informationen, handledningen och rådgivningen är riktad till alla som har ett anställningsförhållande med kunden.

Arbetsgivaren utvärderar och främjar arbetsgemenskapens funktion i samband med riskbedömningen och -hanteringen. Arbetsgivaren, arbetstagarna och företagshälsovården främjar arbetsgemenskapens funktion i samarbete.

Främjandet av arbetsgemenskapens funktion är huvudsakligen förebyggande verksamhet som planeras tillsammans med kunden. Företagshälsovården fungerar förebyggande med tanke på tvister och konflikter. Företagshälsovården fungerar som sakkunnig i bedömningen av förhållandet mellan arbetet och hälsan och beaktar även psykiska och sociala belastningar och resurser.

Man strävar efter att främja arbetsgemenskapens funktion med åtgärder som ur företagshälsovårdens synpunkt förbättrar förutsättningarna för att hantera arbetet och avlägsnar hinder för ett smidigt arbete. Företagshälsovården samarbetar med kundens olika organisationsnivåer, arbetarskyddet och personalförvaltningen och anlitar vid behov specialsakkunniga.

Behovet av och innehållet i hälsokontrollerna som ingår i företagshälsovårdens verksamhetsplan grundar sig på hälsorisker som framkommit i arbetsplatsutredningarna. I hälsokontrollerna utreds den anställdas hälsotillstånd samt arbets- och funktionsförmåga. De anställda ges information, handledning och rådgivning i fråga om hälsosamma och säkra arbetssätt i syfte att upprätthålla och förbättra de anställdas hälsa, arbetsförmåga och funktionsförmåga.

Företagshälsovården har till uppgift att följa upp och främja hur den anställda klarar av arbetet. Den anställda får vid behov rådgivning om rehabilitering från företagshälsovården. Den anställda kan också hänvisas till vård eller till medicinsk eller yrkesmässig rehabilitering.

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsa producerar omfattande lagstadgade företagshälsovårdstjänster för kommun kunder och småföretagare på området enligt ett kvalitetscertifikat. I de lagstadgade tjänsterna ingår en arbetsplatsutredning, hälsokontroller samt information och handledning till kunder och företag.

3.2 Begränsad sjukvård (EK2)

Utöver den lagstadgade förebyggande företagshälsovården kan arbetsgivaren för sina anställda ordna sjukvård på allmänläkarnivå, arbetshälsorelaterad sjukvård samt andra hälso- och sjukvårdstjänster. FPA betalar ersättningar för sjukvård på allmänläkarnivå, när man avtalar om att ordna tjänsterna med samma serviceproducent som tillhandahåller tjänster inom förebyggande företagshälsovård.

Det är frivilligt för arbetsgivaren att ordna sjukvård inom företagshälsovården. Med sjukvård som ordnas i samband med företagshälsovården avses öppen sjukvård på allmänläkarnivå samt specialistläkarverksamhet till den del den grundar sig på ett behov som konstaterats av arbetsplatsens företagshälsoläkare i samband med utredningen av den anställdas arbetsförmåga och vårdmöjligheter.

I företagshälsovårdsavtalet fastställer arbetsgivaren och serviceproducenten vad som ingår i sjukvården som hör till företagshälsovården. Syftet med den arbetshälsorelaterade sjukvården är att säkerställa god vård, hänvisa anställda till den vård som behövs samt att följa upp och stödja de anställdas arbetsförmåga och välbefinnande.

Att erbjuda sjukvårdstjänster och andra hälsovårdstjänster (EK 2) till andra än anknutna enheter (ägarkunder) anses som marknadsverksamhet enligt upphandlingslagen. Från den 1 januari 2023 får högst 5 % och 500 000 euro av affärsverkets omsättning utgöras av sjukvårdstjänster och andra hälsovårdstjänster som säljs till andra än anknutna enheter.

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsa producerar för de nuvarande kommun kunderna huvudsakligen även begränsade sjukvårdstjänster. Serviceavtalen för mindre kunder innefattar i regel inte sjukvårdstjänster. Vid Kungsvägens arbetshälsa innefattar den begränsade sjukvårdstjänsten arbetshälsorelaterad sjukvård på allmänläkarnivå.

3.3 Laboratorieundersökningar och diagnostisk utbildning

Till företagshälsovården hör förebyggande verksamhet enligt 12 § i lagen om företagshälsovård och sjukvård enligt 14 § i den lagen. I dessa ingår laboratorietjänster och diagnostisk utbildning samt kliniskfysiologiska undersökningar. Den lagstadgade företagshälsovården omfattar laboratorieundersökningar, utbildningsundersökningar och kliniskfysiologiska undersökningar. Enligt lagstiftningen är dessa undersökningar obligatoriska för att trygga de anställdas hälsa på grund av exponeringsfaktorer i arbetet eller så är de nödvändiga för att bedöma de anställdas arbetsförmåga.

Utbildnings- och laboratorietjänsterna samt de kliniskfysiologiska undersökningarna är en väsentlig del av diagnostiken. Man kommer överens om deras omfattning i företagshälsovårdsavtalet. Förutom laboratorie- och utbildningstjänsterna är de vanligaste kliniskfysiologiska undersökningarna elektrokardiogram (EKG) och mätning av lungfunktionen (spirometri). Om det behövs mer omfattande undersökningar eller konsultation med flera områden skickas kunden vanligtvis till specialsjukvården eller specialsjukvårdens poliklinik.

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsa har inte egna utbildnings- och laboratorietjänster. Tjänsterna köps av Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts enhet för utbildning och laboratorier.

4 Alternativen ur Borgå stads, Sibbo kommuns och välfärdsområdets synvinkel

Preliminärt har man identifierat tre alternativa modeller för organisationen av Kungsvägens arbetshälsa efter 2023 och den här utredningen har utarbetats enligt de alternativen.

Alternativ	Beskrivning
1. Företagshälsovården fortsätter som affärsverk	Affärsverket fortsätter ”i begränsad form”. En del av personalen övergår till välfärdsområdet. För företag som omfattas av anordnaransvaret

	ordnar välfärdsområdet företagshälsovårdstjänster (ek1) och för personalen på det sätt som det vill.
2. Kungsvägens arbetshälsa bolagiseras	Man grundar ett gemensamt bolag som producerar företagshälsovårdstjänster. Anordnaransvaret övergår till bolaget.
3. Arbetshälsan säljs	Affärsverket säljs till en extern leverantör

Tabell 2. Sammanfattning

4.1 Företagshälsovården fortsätter som affärsverk

Om Kungsvägens arbetshälsa fortsätter som affärsverk innebär det att en del av personalen (6–7) övergår till välfärdsområdet den 1 januari 2023, och likaså övergår ansvaret för att ordna företagshälsovårdstjänster. Affärsverket skulle fortsätta med att producera företagshälsovårdstjänster för Borgå stad och Sibbo kommun. Verksamhetsintäkterna skulle minska avsevärt, eftersom en del av personkunderna övergår till en annan företagshälsovård. Östra Nylands välfärdsområde ordnar företagshälsovårdstjänster som egen verksamhet eller konkurrensutsätter företagshälsovårdstjänsterna för både den egna personalen och de kunder som omfattas av anordnaransvaret.

Personalens synpunkt

På basis av intervjuer och diskussioner med personalen är det också ett möjligt alternativ att affärsverket fortsätter med verksamheten. Arbetsmiljön och kollegerna är bekanta. På basis av diskussionerna ansåg personalen att en möjlighet om man fortsätter som affärsverk är att satsa mer på de nuvarande kunderna och att öka resurserna för att sköta dem. Möjligheterna att fortsätta med det egna arbetet upplevdes som det största bekymret. En del av personalen undrar också vilka som övergår till välfärdsområdet när verksamheten begränsas. Den största risken med tanke på verksamheten är utmaningar i rekryteringen. Arbetsmiljön upplevs inte som attraktiv. En mindre, begränsad verksamhet är sårbar och det är svårt att täcka frånvaro. Att fortsätta som affärsverk ansågs inte vara det bästa alternativet och enligt personalen skulle det inte heller vara ekonomiskt lönsamt.

Borgå stads synpunkt

I intervjun med Borgå stad ansågs det att den begränsade verksamheten bra kan fortsätta en tid, eftersom samarbetet, det bekanta konceptet och den nuvarande verksamheten finns i den förebyggande företagshälsovården. Det är också möjligt att företagshälsovårdsavtalet kan granskas på nytt och att man kan satsa bättre på ett mindre antal kunder. Tillgången på personal ansågs vara en stor risk, som kan innebära att man tvingas lägga ut verksamheten senare. Med tanke på ekonomin kommer priserna sannolikt att stiga eftersom en del av kostnaderna inte minskar direkt i förhållande till minskningen av antalet personkunder. Kostnaderna kan också begränsas genom att hyra mindre lokaler. Utvecklingen av de elektroniska tjänsterna kan bli småskalig.

Sibbos synpunkt

Sibbo kommuns personallednings synpunkt motsvarar till stora delar Borgå stads synpunkt. En begränsad verksamhet är på många sätt en risk. Sibbo kommun är nöjd med den nuvarande verksamheten och med att fokus ligger på förebyggande företagshälsovård. Det kan vara svårt att engagera och rekrytera personal, även om personalen kompletteras med köptjänstavgifter. Priset på köptjänster är högre än lönekostnaderna. Man begrundade också fortsättningen för lokalerna i Sibbo. (För Sibbo kommun är det viktigt att det finns ett serviceställe också i Sibbo.)

Östra Nylands välfärdsområdes synpunkt

I intervjun med beredningsorganets medlemmar tog man inte ställning till alternativet att Kungsvägens arbetshälsa skulle fortsätta som affärsverk ens i begränsad form. Enligt beredningsorganet orsakar den strama tidsplanen och arbetsmängden i anknytning till inrättandet av välfärdsområdet att det inte finns tillräckligt med tid för att bereda en företagshälsovård som ordnas som välfärdsområdets egen verksamhet. Om affärsverket fortsätter i nuvarande form är de 6–8 anställda som övergår från Kungsvägens arbetshälsa till välfärdsområdet inte en tillräcklig lösning. Enligt beredningsorganets medlemmar måste välfärdsområdet i vilket fall som helst antingen konkurrensutsätta och köpa utifrån eller bygga upp en egen företagshälsovårdsverksamhet.

4.2 Företagshälsovården bolagiseras

Borgå stad, Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde grundar ett gemensamt bolag, som producerar förebyggande företagshälsovårdstjänster för aktieägarna och för företagare på området. Den nuvarande personalen övergår till det gemensamma bolaget som ”gamla anställda”. Bolaget skaffar stödtjänster från HPK Palvelut Oy och konkurrensutsätter eventuellt laboratorie- och utbildningsundersökningarna.

Personalens synpunkt

På basis av intervjuerna anser personalen att bolagisering skulle vara det bästa alternativet, även om det i början medför mera arbete. Genom att grunda ett bolag skulle man säkerställa att det finns jobb under en längre tid och i ett större bolag finns det fler möjligheter att utvecklas. Verksamhetsmodellerna som utvecklats länge går inte förlorade och de nuvarande modellerna kan utnyttjas. Bolaget strävar fortfarande efter att fokusera på förebyggande verksamhet. I ett bolag är verksamheten och besluten smidigare, men efter bolagiseringen försvinner Borgå stads stöd i bl.a. personalärenden och övriga stödtjänster måste skaffas från annat håll. I intervjun begrundade personalen också resultatmålen betydelse och hur värderingarna förändras i och med bolagiseringen. Tillgången på personal blir eventuellt bättre och ett bolag är en mer attraktiv arbetsgivare än ett litet affärsverk.

I intervjun begrundade man också om bolagiseringen skulle medföra ändringar i exempelvis öppettiderna och efterfrågan på elektroniska tjänster eller orsaka ett tryck på ett utöka eller utvidga lokalerna.

Borgå stads synpunkt

Enligt Borgås synpunkt är bolagisering det bästa alternativet av dessa. Som aktieägare i bolaget kan Borgå stad fortfarande påverka företagshälsovårdens verksamhet och utveckling. Den strategiska riktlinjen är fortfarande att fokusera på förebyggande företagshälsovårdsverksamhet och man ser inget behov av att ändra på eller utvidga det nuvarande företagshälsovårdsavtalet. Kungsvägens arbetshälsa har redan bra verksamhetsmodeller och ett bra kvalitetsarbete. I intervjun kom det inte fram några betydande nya krav, men i den nära framtiden måste man utveckla distansmottagningen och det elektroniska tidsbokningssystemet. På längre sikt ger bolagiseringen bättre möjligheter att exempelvis sälja verksamheten.

Sibbos synpunkt

I intervjun med Sibbo kommuns anställda kom det fram att även de anser att bolagisering i detta skede är det bästa alternativet både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Som aktieägare har Sibbo kommun fortfarande möjlighet att påverka utvecklingen av verksamheten. Det förutsätter dock inte att bolaget skulle göra betydande investeringar i avancerade digitala lösningar. Tyngdpunkten ligger på förebyggande företagshälsovård. I intervjun betonades också vikten av bedömningen av vårdbehovet och att företagshälsovården fokuserar på arbetsrelaterad hälsovård.

Östra Nylands välfärdsområdes synpunkt

Fördelen med ett gemensamt bolag ansågs vara att man kan få saker klara inom den givna tidsramen. Samarbetet fortsätter och av välfärdsområdets personal är över hälften redan bekanta sedan tidigare. Beredningsorganet ser det också som en möjlighet att utvidga serviceavtalet i fråga om sjukvården, så att man kan minska behovet av att söka sig till hälsostationerna för vård. Det främsta målet är dock att få förebyggande företagshälsovård. Som ägare är välfärdsområdets mål att utveckla företagshälsobolagets elektroniska lösningar, eftersom välfärdsområdets personkunder är utspridda på ett stort geografiskt område och inte nödvändigtvis har möjlighet att komma till mottagningen. Även utvecklingen av det multiprofessionella samarbetet är mycket viktigt. Enligt beredningsorganet har Kungsvägens arbetshälsa redan en långt utvecklad verksamhetsmodell som det lönar sig att utnyttja.

4.3 Företagshälsovården säljs

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsas affärsverksamhet kan också säljas till en extern serviceproducent. Kommunerna konkurrensutsätter företagshälsovårdstjänsterna. Försäljning innebär i praktiken att Borgå stad konkurrensutsätter produktionen av företagshälsovårdstjänster för sin personal. Som villkor för konkurrensutsättningen övergår affärsverkets verksamhet och personal till serviceproducenten. Sibbo kommun konkurrensutsätter på samma sätt företagshälsovårdstjänsterna för sin personal. Affärsverket kan inte säljas som sådant, men affärsverksamheten med serviceavtalen och personalens kompetens har ett klart värde. I utredningen från 2018 konstaterades att i bolagiserad form är det senare lättare att sälja affärsverksamheten än att sälja den i affärsverksform.

Personalens synpunkt

I intervjun framkom att personalen inte gillade tanken på att sälja affärsverket. Personalens största bekymmer var den egna arbetsplatsens framtid och kontinuitet. Alla ville inte kommentera försäljningen, eftersom de upplevde att de inte hade någonting att säga om den. Enligt några personer skulle det vara förargligt om det stora arbete som gått till att bygga upp och utveckla verksamheten gick förlorat, inte bara basarbetet utan även de elektroniska strukturer som man har utvecklat. Personalen önskade att de redan i ett tidigt skede får veta om planer på försäljning så att de kan förutse sitt arbetsläge.

Borgå stads synpunkt

Borgå stads synpunkt är att Kungsvägens arbetshälsa visserligen också kan säljas i teorin. I de tidigare utredningarna har det dock kommit fram att det är lättare och också mer lönsamt att sälja affärsverksamheten i bolagsform. Om affärsverksamheten såldes skulle Borgå stad konkurrensutsätta ett avtal om att producera företagshälsovårdstjänster för personalen i samband med försäljningen. Målet skulle vara att få ett liknande avtal som det nuvarande. Genom konkurrensutsättning och genom att sälja affärsverksamheten kunde man enligt staden också få ett förmånligt avtal om produktion av företagshälsovårdstjänster för den första avtalsperioden. Möjligheten att påverka verksamheten och utvecklingen av tjänsterna stannar dock på avtalsstyrningsnivå och minskar avsevärt. Därtill finns det en risk för att servicepriserna framöver skulle öka märkbart.

Sibbos synpunkt

Enligt Sibbo kommun skulle det vara rationellt att först bolagisera verksamheten, eftersom det är lättare att sälja ett bolag än ett affärsverk. Privata leverantörer av företagshälsovård har bättre digitala lösningar, men de är inte nödvändiga för Sibbos del. Det har konstaterats att kostnaderna stiger om man köper av privata serviceproducenter eftersom sjukvårdens andel ökar. Privata serviceproducenter erbjuder mottagningstider för personkunder och servicebehovet bedöms inte. För personkunderna är det här en fördel.

Östra Nylands välfärdsområdes synpunkt

I intervjun med beredningsorganets medlemmar tog man inte ställning till försäljningen av Kungsvägens arbetshälsas affärsverksamhet. För välfärdsområdet skulle denna lösning innebära samma som om Kungsvägens arbetshälsa fortsätter som affärsverk. Välfärdsområdet måste begrunda andra alternativa sätt att producera företagshälsovårdstjänster. Denna lösning anses inte vara ett bra alternativ. Den strama tidsplanen och arbetsmängden i anknytning till inrättandet av välfärdsområdet innebär att välfärdsområdet inte har tillräckligt med tid för att bereda en företagshälsovård som ordnas som egen verksamhet. Enligt beredningsorganets medlemmar innebär detta alternativ att välfärdsområdet måste antingen konkurrensutsätta och köpa utifrån eller bygga upp en egen företagshälsovårdsverksamhet.

4.4 Övriga ärenden

I intervjuerna lyftes bland annat upphandling av tjänster och överföring av avtal fram som övriga ärenden. Personalen var också bekymrad över det extra arbete som förändringen

medför samt resurseringen. De tog dock inte ställning till hur dessa kunde utvecklas och bearbetas.

HNS laboratorie- och utbildningstjänster

I samband med inrättandet av affärsverket år 2009 ingick man ett avtal med Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt om laboratorie- och utbildningstjänster. Samarbetet med HNS har gjort det möjligt att anteckna laboratorie- och utbildningsremisser samt konsultationer direkt i patientdatasystemet DynamicHealth.

I och med välfärdsområdesreformen kan HNS framöver producera tjänster endast för anknutna enheter, dvs. för välfärdsområdet. Framöver skaffar Kungsvägens arbetshälsa dessa tjänster av en extern leverantör genom konkurrensutsättning. HNS erbjuder fortfarande tjänsterna under en övergångsperiod.

5 Jämförelse av alternativen samt rekommendation om stegen framåt

Under utredningen kom det fram i intervjuerna att det upplevdes som det förnuftigaste alternativet att företagshälsovårdstjänsterna produceras i en gemensam organisation. Å andra sidan kom det fram i utredningen att affärsverket först kunde bolagiseras och därefter eventuellt säljas. För aktieägarna skulle en bolagisering möjliggöra utveckling av företagshälsovårdens verksamhet och ägarstyrning samt säkerställa att den förebyggande företagshälsovårdens andel förblir hög. Möjligheterna att rekrytera personal är bättre i ett bolag än i en begränsad verksamhetsmodell.

Nedan presenteras ett sammandrag av fördelar och nackdelar som lyftes fram i intervjuerna:

Alternativ 1. Kungsvägens arbetshälsa fortsätter som affärsverk.

	Borgå stads synpunkt	Sibbo kommuns synpunkt	Välfärdsområdets synpunkt
--	----------------------	------------------------	---------------------------

Fördelar/ Möjligheter	<p>Affärsverket fortsätter att producera tjänster för Borgå och kan fokusera på att utveckla verksamheten. Det går inga resurser till att utveckla tjänsterna för kunder som kommer via välfärdsområdets företagshälsovård eller via anordnaransvaret.</p> <p>Verksamhetsmiljön är bekant för personalen.</p> <p>Affärsverksamheten kan säljas senare</p>	<p>Affärsverkets principer förblir likartade. Fokus ligger fortfarande på förebyggande företagshälsovård.</p> <p>Även i företagshälsovården är det möjligt att öka t.ex. mottagningstiderna för de nuvarande kunderna.</p>	<p>En del av företagshälsovårdens personal övergår till välfärdsområdet och därmed även deras kompetens.</p> <p>Välfärdsområdet beslutar hur man vill ordna företagshälsovårdsverksamheten.</p>
Nackdelar/ risker	<p>Affärsverkets verksamhet måste begränsas. Personalriskerna ökar, det blir svårare att rekrytera kompetent personal.</p> <p>Kompetensen inom företagshälsovård som utvecklats länge riskerar att gå förlorad.</p> <p>Utvecklingsmöjligheterna är begränsade eftersom resurserna är begränsade.</p>	<p>Personalriskerna ökar och man får inte kompetent personal till lediga uppgifter.</p> <p>Vikariearrangemangen blir svårare och med dyra köptjänster ökar trycket på att höja priserna.</p> <p>Driftkostnaderna för två verksamhetsställen är höga – nedskärningsbehov</p>	<p>Det var inte många intervjuade som såg några fördelar med att inte grunda ett gemensamt bolag.</p> <p>En stram tidsplan för att ordna företagshälsovårdstjänster eller konkurrensutsätta serviceproducenter. Företagshälsovårdspersonalen som överförs är inte en lösning.</p>

Alternativ 2. Kungsvägens arbetshälsa bolagiseras och bolaget producerar tjänster för sina ägare.

	Borgå stads synpunkt	Sibbo kommuns synpunkt	Välfärdsområdets synpunkt
--	----------------------	------------------------	---------------------------

<p>Fördelar/ Möjligheter</p>	<p>Servicenivån bevaras och högklassiga företagshälsovårdstjänster erbjuds även framöver.</p> <p>Det goda samarbetet fortsätter och de fungerande verksamhetsmodellerna går inte förlorade.</p> <p>Bland personalen finns det ett brett stöd för att grunda ett bolag, eftersom de får arbeta i samma arbetsmiljö.</p> <p>Aktieägarna kan påverka kostnaderna och utvecklingen av verksamheten.</p> <p>Det är möjligt att utveckla de elektroniska tjänsterna.</p> <p>Anordnaransvaret stannar hos Kungsvägens arbetshälsa</p>	<p>Sibbo kommuns synpunkt är att bolagisering är det bästa alternativet.</p> <p>Som aktieägare kan man påverka verksamheten. Den förebyggande företagshälsovården förblir viktig.</p> <p>Volymen en aning större och möjligheter att utveckla verksamheten.</p> <p>Möjligheterna att rekrytera personal är bättre.</p> <p>Det egna verksamhetsstället i Sibbo bevaras.</p>	<p>Service ges av bekanta människor på en bekant plats och det goda samarbetet fortsätter.</p> <p>Företagshälsovården har ett långvarigt och brett kunnande.</p> <p>Bästa lösningen i det här skedet, när det finns mycket lite tid att ordna tjänsterna.</p> <p>Det är möjligt att tillsammans utveckla företagshälsovården och granska företagshälsovårdsavtalets omfattning.</p>
<p>Nackdelar/ risker</p>	<p>För att starta bolaget krävs det mycket arbete i det inledande skedet. Personalen bekymrar sig för att hårda värderingar framhävs.</p> <p>Det är nödvändigt att utveckla de digitala tjänsterna snabbare än planerat.</p>	<p>De digitala tjänsterna kostar mycket och kan leda till att priserna på tjänster stiger.</p> <p>Konkurrensutsättningen av utbildnings- och laboratorietjänster tar tid om HNS inte kan erbjuda sådana för kommunkunder.</p>	<p>Distanstjänsterna och upphandlingen av ett elektronisk tidsbokningssystem kostar, men det finns ett stort behov av att utveckla dessa.</p> <p>Hur svårt är det att begränsa användningen av HNS utbildnings- och laboratorietjänster endast till välfärdsområdets personal och kunder som omfattas av anordnaransvaret?</p>

Alternativ 3. Affärsverket Kungsvägens arbetshälsas företagshälsovård säljs till en extern leverantör.

	Borgå stads synpunkt	Sibbo kommuns synpunkt	Välfärdsområdets synpunkt
Fördelar/ Möjligheter	<p>Möjligt att förhandla om/konkurrensutsätta ett billigare företagshälsovårdsavtal åtminstone för den första avtalsperioden.</p> <p>I serviceavtalet måste tjänsternas omfattning fastställas i detalj.</p> <p>Externa leverantörer har färdiga elektroniska system.</p>	<p>Kommunen upphandlar företagshälsovårdstjänster på det sätt den vill.</p>	<p>Externa leverantörer har färdiga verksamhetsmodeller och digitala system.</p>
Nackdelar/ risker	<p>Det är svårt att bedöma kostnaderna på förhand. Det är inte möjligt att påverka utvecklingen av verksamheten eller kostnaderna.</p> <p>Den förebyggande företagshälsovårdens andel kan eventuellt minska.</p>	<p>Personalen har möjlighet att använda tjänsterna utan bedömning av vårdbehovet, vilket ökar kostnaderna.</p>	<p>Den strama tidsplanen för att ordna företagshälsovårdstjänster för personalen och för företagare på området.</p>

6 En gemensam serviceorganisation

Om man bestämmer sig för att bolagisera Kungsvägens arbetshälsa är det Borgå stad som grundar företaget, men Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde skaffar vardera en betydande aktieposition i bolaget. För alla parter handlar det om ett strategiskt beslut som kan påverka även bolagets verksamhetsmodell och ledning.

6.1 Kunderna

I första skedet har bolaget tre kunder: Borgå stad, Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde. Utgångspunkten är att kunderna köper samma tjänster, dvs. tjänster enligt lagen om företagshälsovård.

Senare kan även andra kommuner (Lovisa, Lappträsk, Askola) bli ägare och kunder, liksom även företag som hör till Borgå stadskoncern såsom Careeria Oy som ordnar yrkesutbildning.

Bolagets syfte är inte att bli en riksomfattande aktör, utan det fokuserar på att producera förebyggande företagshälsovårdstjänster i Östra Nyland. Bolaget kan inte erbjuda sjukvårdstjänster som överskrider nivån enligt upphandlingslagen till andra än intressentgruppskunder.

6.2 Förvaltningsmodell

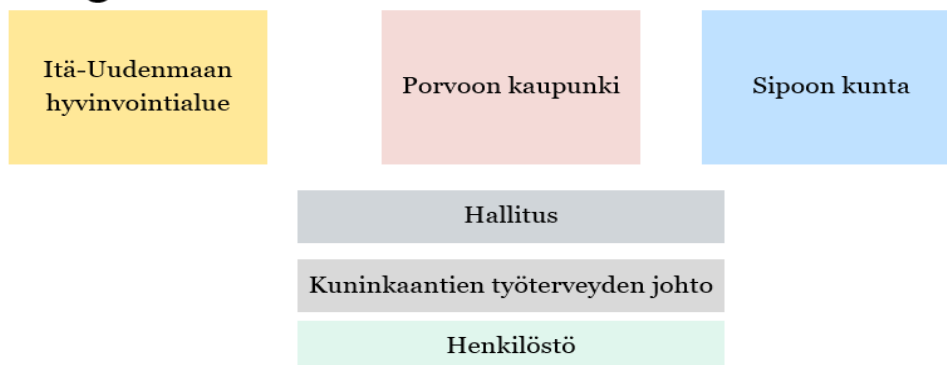
Nedan granskas ledningsmodellen för bolaget som eventuellt grundas samt faktorer med anknytning till ägarskapet (ägarandelar och -förhållanden, styrelsen, aktieteckning).

Snarast möjligt efter beslutet lönar det sig att skaffa ett FO-nummer för företagshälsovårdsbolaget, så att bolaget kan ingå förbindelser, göra upphandlingar och överföra avtal med beaktande av den strama tidsplanen.

År 2022 bör reserveras i synnerhet för organisationsförändringar i patientdatasystemet, upphandling av köptjänster och granskning av avtal. Kommunerna, välfärdsområdet och bolaget bör utföra ständigt praktiskt samarbete till exempel genom en gemensam delegation för att ägarens röst i praktiken ska höras ända från bolagets start.

En central utgångspunkt ur bolagets förvaltnings perspektiv är att dess ledning och förvaltning ska vara så effektiv och fungerande som möjligt i förhållande till bolagets storlek. Förvaltningen ska ges sådana resurser att bolaget kan arbeta med god kvalitet och att dess verksamhet är behärskad och det kan utveckla sin verksamhet. En preliminär uppskattning av bolagets antal anställda år 2023 är ca 26 personer. Personerna som överförs från staden genom affärsöverlåtelsen är färre än 25 ~~färre än 50~~. Härnäst presenteras en preliminär bild på organisationsmodellen för det bolag som grundas.

Uusi organisaatio

Heidi Päähä - Jaakola

PORVOO BORGÅ

Under utredningen har det förts några diskussioner om bolagets ägarförhållanden. Ägarskapet skulle antagligen fördelas så att Borgå stad har ca 55 %, Sibbo kommun 30 % och välfärdsområdet 15 %. I detta skede har man i utredningen granskat Borgå stads, Sibbo kommuns och Östra Nylands välfärdsområdes aktieägarskap. Detta utesluter inte möjligheten för andra kommuner (Askola, Mörskom, Lovisa, Lappträsk och Pukkila) eller Borgå stads koncernbolag att förvärva aktier i bolaget. Även om Borgå är bolagets majoritetsägare är det stadens starka önskan att Sibbo kommun och välfärdsområdet är med och bygger upp bolagets verksamhet och sätter igång verksamheten som jämlika parter på ett öppet sätt.

Bolaget måste vara berett på att man under de första åren gör en aning fler konkurrensutsättningar enligt upphandlingslagen.

Borgå stad har varit en aktiv aktör i affärsverkets inledande skede och nu i inrättandet av bolaget. Staden har utrett ärenden som anknyter till byggandet av bolaget och har förbundit sig vid att främja ärendet. Sibbo kommun är representerad i affärsverkets styrelse. Välfärdsområdets representanter har inte haft likadana möjligheter att främja verksamheten, men de har upplevt att det viktiga i bolaget är att det kan producera högklassiga tjänster kostnadseffektivt samt stöda byggandet av välfärdsområdet.

PORVOO BORGÅ

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

SIPOO
SIBBO

Även om Borgå stad är majoritetsägare i bolaget så ska alla ägare kunna påverka utvecklingen av bolagets verksamhet och beslutsfattandet. Omfattningen av Borgå stads aktieägarskap grundar sig på stadens tidigare insatser för att utveckla och möjliggöra affärsverkets verksamhet. Borgå stad har också täckt underskottet för affärsverkets verksamhet vid behov.

Om ett gemensamt bolag grundas är utgångspunkten att personalen övergår till bolaget enligt principerna för överlåtelse av rörelse. I det gemensamma bolaget skulle man iakttä arbetskollektivavtalet för den privata sektorn. På den privata sidan finns det tills vidare inget allmänt kollektivavtal för läkare som stadens företag eller det gemensamma bolaget kunde ta i bruk.

6.3 Ekonomi och prissättning

Affärsverket Kungsvägens arbetshälsa kan bolagiseras som sådant. Det krävs inga betydande förändringar i verksamheten. Affärsverket Kungsvägens arbetshälsa har fungerat sedan 2009 och är en del av Borgå stads organisation. Affärsverket är en bokföringsmässigt avskild enhet som enligt anvisningarna upprättar ett separat bokslut som innefattar en resultaträkning, en finansieringsanalys och en balansräkning.

Principerna för prissättning i det nya bolaget är i stort sett de samma som i det nuvarande affärsverket. Prissättningen av tjänsterna har bestämts enligt produkterna. Prissättningen påverkas av serviceavtalets omfattning och de tjänster som används. Den årliga justeringen av servicepriserna påverkas av allmänna indexhöjningar och eventuella kommande upphandlingar. Om bolaget grundas kommer bland annat lönekostnaderna och upphandlingen av stödtjänster att påverka prissättningen.

Bolagens centrala ägare fattar beslut om detaljerna kring bolagets prissättningsmodell. Genom ägarstyrningen och styrelsen bestäms bolagets ekonomiska och operativa mål. I intervjuerna har det kommit fram att de centrala målen är högklassiga tjänster och kostnadseffektivitet.

Preliminär prissättning:

Den preliminära prissättningen grundar sig på den nuvarande budgeten. Därtill har man beaktat generella tillägg, upphandlingar och kostnadsutvecklingen för system.

I priserna har man inte beaktat tilläggskostnaderna i startskedet som kan uppstå av tilläggsrekryteringar eller de personer som överförs.

Budgetutkast 2023	
Omsättning	2 850 000 €
Utgifter	
- personalkostnader	1 200 000 €
- social- och hälsovårdstjänster (köptjänstläkare och sakkunniga)	600 000 €
ICT-utgifter	220 000 €
- Utvecklingsutgifter	-120 000€ (elektronisk tidsbokning, Telia, Lääkekanta)
- Programkostnader	-90 000€ (DynamicHealth, Odum, övriga Hpk ict utgifter)
- Telefon/återuppringning	-10 000€

Kvalitetshanteringsystem:

Kungsvägens arbetshälsa har beviljats kvalitetscertifikatet ISO 9001; 2015 för gott kvalitetsarbete.

Kvalitetshanteringsystemet täcker hela företagshälsovårdsverksamheten vid Kungsvägens arbetshälsa. Kvalitetshanteringsystemet stöder uppnåendet av de mål, resultat och effekter som anges i Kungsvägens arbetshälsas strategi. Kvalitetssystemet styr verksamhetsplaneringen, den dagliga verksamheten och den kontinuerliga utvecklingen av verksamheten. Kvalitetssystemets syfte är att bilda en enhetlig helhet med koppling till Borgå stads och övriga samarbetspartners system. Kvalitetshanteringsystemet hjälper enheten att uppfylla de löften man ger till kunderna.

Vid Kungsvägens arbetshälsa har ledningen som mål att hantera och styra verksamheten med framförhållning så att den är inriktad på de rätta sakerna och fungerar korrekt med tanke på både kunderna och företagshälsovården. Kvaliteten betraktas ur både personkundens och kundföretagets perspektiv. Kvalitet handlar om ordnandet av tjänsterna och om tjänsternas omfattning, innehåll och tillgänglighet. Den yrkesmässiga kvaliteten gäller även serviceproducentens kompetens och behörighet.

Vid Kungsvägens arbetshälsa är kvalitetssäkringen kontinuerlig verksamhet. Hela personalen ansvarar för att verksamheten ordnas i enlighet med kvalitetssystemet. Kvalitetsarbetet fortsätter även efter en eventuell bolagisering.

6.4 Upphandling från ett inhouse-bolag

Borgå stad, Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde blir ägare i bolaget så att de kan skaffa företagshälsovårdstjänster av bolaget utan konkurrensutsättning enligt upphandlingslagen. Aktieteckningen är en separat kostnad från serviceprissättningen och inverkar inte på resultatet. Aktieförvärvet är en investering som införs i balansen och därmed syns det inte i resultaträkningen på kostnadsraden. Inga avskrivningar görs på investeringarna. Affärsverket har ett underskott som uppstått under årens lopp (31.12.2022) och uppgår till totalt -196 842 €. I samband med bolagiseringen måste de underskott som uppstått kvitteras.

Bolagets verksamhet startkapitaliseras med ett kapitallån på 100 000 euro som beviljas av Borgå stad. Om bolaget behöver ett större startkapital ska Borgå stad, Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde kapitalisera bolaget i förhållande till sina ägarandelar.

I utredningen har man inte tagit närmare ställning till upphandlingen av de ICT-tjänster som behövs. De nuvarande ICT-tjänsterna kommer via Centralen för förvaltningstjänster inom Borgå stad. Om affärsverket bolagiseras så måste man utreda möjligheten att skaffa ICT-tjänster via HPK Palvelut Oy (aktieägarskap).

6.5 Juridisk granskning

Saker som man ska utreda och bereda ur en juridisk synvinkel är bl.a. etableringsavtalet, bolagsordningen, aktieteckningen, fastställandet av aktiens värde och antalet aktier, kapitaliseringen och överföringen av egendom. Dessutom ska man fastställa fördelningen av aktieägarskapet och aktieavtalet.

I samband med att man har förberett den här utredningen har man bitt om ett anbud för att göra den juridiska granskningen som nämns ovan och för genomföringen. Anskaffningen görs av BDO Oy vars experter har gedigna kunskaper från motsvarande projekt.

6.6 Marknadsanalys

Borgå stad har beställt en marknadskartläggning av företagshälsovårdsverksamheten på området av BDO Oy. Syftet med kartläggningen var att kartlägga och jämföra olika aktörer som erbjuder företagshälsovårdstjänster samt Borgås företagshälsovårdsverksamhet som eventuellt bolagiseras. I utredningen har man därtill granskat juridiska och operativa alternativ i fråga om den nuvarande företagshälsovårdsverksamhetens fortsättning i

samband med välfärdsområdesreformen. Vidare har man analyserat de operativa och ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för det bolag som eventuellt grundas bl.a. med tanke på verksamhetens omfattning, resurserna och prissättningen.

I rapporten hade man jämfört företagshälsovårdsföretag i närområdena samt två kommunägda företag (Työterveys Aalto Oy och Keski-Uudenmaan Työterveys Oy) samt verksamheten vid Borgås företagshälsovårdsbolag som eventuellt grundas.

I rapporten jämfördes servicepaketen inklusive den lagstadgade företagshälsovården, mer omfattande paket (sjukvård) samt de elektroniska tjänsterna. I Östra Nyland finns inte andra företag som erbjuder företagshälsovård som är i samma storleksklass som det bolag som grundas. Servicepriserna hos det bolag som grundas är förmånligare än hos andra aktörer i Östra Nyland.

Om det nuvarande affärsverket bolagiseras så ökar rekryteringsmöjligheterna och Kungsvägens nuvarande personal överförs genom överlåtelse av rörelse. Det är oklart hur bolaget klarar sig på marknaden med beaktande av verksamhetens omfattning och den nuvarande kostnadsstrukturen.

6.7 Tidsplan

Tidsplanen för beredningen och beslut är mycket stram. Om det fattas ett beslut om att grunda bolaget är det viktigt att fastställa vilka ärenden som måste bli färdiga under 2022. Dessa är i synnerhet grundandet av bolaget, överföringen av personal och granskningar i fråga om lönebetalningssystemet och ekonomiförvaltningssystemet.

Uppskattad skiss till tidsplan (läget den 3 mars 2022):

1. Januari-Februari: Utarbetande av utredningen.
2. Mars: Borgå, Sibbo och Östra Nylands välfärdsområde behandlar utredningen.
3. April 2022: Fullmäktigebeslut
4. Maj 2022: Beredning enligt besluten

Beslut om upprättandehandlingarna som gäller grundandet av bolaget och bolagets verksamhet fattas separat av Borgå stads, Sibbo kommuns och Östra Nylands välfärdsområdes beslutsfattande organ.

Vid tidpunkten för utarbetandet av utredningen har man också berett sig på en situation där beslutsfattarna bestämmer att bolaget inte ska grundas och att parterna ordnar företagshälsovårdstjänster på sitt eget sätt. Ur Borgås och Kungsvägens arbetshälsa

synpunkt skulle förändringen och den eventuella nedskärningen av funktionerna ske senare under 2022.

7 Sammanfattning och slutsatser

Ur ett verksamhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv skulle det vara ändamålsenligt att producera företagshälsovårdstjänster gemensamt för Borgå stad, Sibbo kommun och Östra Nylands välfärdsområde. Gemensamt producerade tjänster kan produceras mer effektivt, med högre kvalitet och så att personalens starka kunnande bevaras.

På basis av utredningen var den enhetliga åsikten att en bolagisering av affärsverket Kungsvägens arbetshälsa är ett bättre alternativ än en nedskuren affärsverksverksamhet eller försäljning av verksamheten. Affärsverket kan bolagiseras och det innebär ingen stor förändring i verksamheten. I intervjuerna med personalen framfördes det tydligt att möjligheterna att rekrytera är bättre i en växande bolagsform än i ett nedskuret affärsverk.

Affärsverket har redan ett kvalitetsarbete som etablerats under årens lopp och verksamhetsmodeller och processer som tagits fram i samband med det. En bolagisering ökar inte personkundsvolymen betydligt, men geografiskt sett utvidgas verksamhetsområdet i Östra Nyland. Det är möjligt att andra kommuner i närområdet visar intresse för att skaffa företagshälsovårdstjänster från bolaget och därmed för att bli aktieägare. För närvarande anses det möjligt att bolaget utvecklar sina verksamhetsmodeller för att kunna producera tjänster även för dem.

Specialkompetensen i företagshälsovård förutsätter långvarig introduktion och att man fungerar som sakkunnig i samarbete med företag och personkunder. Kungsvägens arbetshälsa har verkat i Borgå redan i flera decennier. Affärsverksverksamheten har utvecklats sedan 2009. I ett gemensamt in-house-bolag bevaras det långvariga samarbetet och kundrelationerna och man behöver inte minska personalen. Därtill är en viktig aspekt att bolagets aktieägare kan påverka utvecklingen av bolaget och beslutsfattandet. Kungsvägens arbetshälsa har fortfarande som mål att verksamheten ska fokusera på förebyggande företagshälsovård.

En bolagisering minskar Östra Nylands välfärdsområdes beredningsuppgifter och risker, eftersom all verksamhet inte behöver byggas upp från början. Riskerna med både bolagiseringen och att fortsätta som affärsverk är trycket på att utveckla de digitala tjänsterna och kostnaderna för patientdatasystemet. I båda alternativen bör man ändå

hitta metoder och resurser för att utveckla verksamheten och i synnerhet de digitala systemen och tjänsterna.

Ekonomimodellen grundar sig till stora delar på budgeten för 2022 och på det preliminära bokslutet för 2021. Det är bra att beakta att åren 2020–2021 har varit exceptionella eftersom man tidvis har varit tvungen att begränsa verksamheten på grund av coronapandemin. Omsättningen uppskattas preliminärt till ca 2,85 miljoner euro. Personalkostnaderna är uppskattningsvis ca 1,2 miljoner euro, i kalkylen ingår inte extra kostnader för tilläggsrekrytering. Därtill har företagshälsovården redan i flera år tryggt verksamheten med köptjänstläkare. För utgifter för köptjänstläkare har man beräknat 600 000 € på årsnivå.

Om parternas beslutsfattande organ godkänner grundandet av samföretaget, ska man därefter bereda handlingarna för grundandet av bolaget, precisera bolagets förvaltningsmodell och ekonomistruktur, utarbeta ett utkast till serviceavtal med Östra Nylands välfärdsområde och eventuellt justera serviceavtalen som gjorts med Borgå stad och Sibbo kommun. Därefter ska det ännu separat fattas beslut om den egentliga överföringen av affärsverksamheten (inklusive överföringen av personalen).